1878. X. évfolyam. 207. szám. Csütörtök, október 24.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve

Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: fő-piacz, VECSEY-ház, földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSATHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok utján.

Hirdetési dij:

Öthasábos petitsorért 5 kr.

Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.

Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.

Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok nem adatnak vissza.

Debreczen, okt. 24.

(P.) Az országgyülés tehát megkezdette müködését s most az egész ország feszülten várja mi fog történni.

Alkotmányos és rendes viszonyok közt élő államokban a trónbeszédből szokták kibetüzni, hogy mi fog történni és mi történt a törvényhozási szünetek alatt. Minket erről is leszoktatott már a Tisza politikája, mert mi ugyan a trónbeszédet elolvashatjuk, de abból okosabbak nem leszünk mint azelőtt voltunk.

No majd a delegátió előtt ki lesz fejtve az egész bosnyák politika, megtudjuk végre, hogy mi vitte a hatalom kezelőit e lelketlen vállalatra. Előre is elképzelhetjük azonban, hogy ezen magyarázat mennyire nem fog megfelelni a valóságnak s mennyire nem tudja indokolni a nyomoruságot, a szerencsétlenséget s a pusztitást, melyet egyrészt hazánkon, másrészt pedig az occupált tartományokon elárasztott.

Mi nem kivántuk e hadjáratot, sőt ellenkezőleg tiltakoztunk ellene, — a tartományok nem adtak reá okot, hogy elpusztitsuk, sőt ellenkezőleg ismételten kértek bennünket, hogy hagyjunk nekiek békét, ők nem kivánnak nekünk költséget okozni, nem kivánják barátságunkat (?) igénybe venni; — mi azonban betolakodtunk, feldultuk házi tüzhelyeiket, fegyverrel üztük el őket hajlékukból s a ki megállott helyén, a ki nem hajolt meg az erőszaknak, legyilkoltuk azt.

Ugyan mivel lehetne indokolni ezt? Van-e a világon érv, mely e tettünket kimenteni elég erős legyen? Bizonyára nincsen.

És van-e párt, mely a nemzetet egyaránt sujtó ezen szerencsétlenséget jónak, helyesnek elfogadná s felmentené azokat, kik ezt előidézték?

Fájdalom, ilyen párt létezik; létezik bár megfogyatkozva egy mintahüségü csatlós had, melynek egy istene s egy akarata van, és ez: Tisza Kálmán.

Ez majd megadja a felmentést s jónak, szükségesnek mondja ki a könypatakot, mely e hazában annyi ezer családot elárasztott; helyeselni fogja a pusztitás dicstelen müvét, mit hadaink a czivilizátió örve alatt véghez vittek.

Hiába zudul fel a közvélemény tiltakozása, — a személyimádás felül helyezi magát a közvéleményen. Hiába itéli el a nép e csapás okozóit, a bálványimádás ledönti az igaz hit templomát. —

Nekünk azért nem lehet, — nem szabad elcsüggednünk.

Sokszor volt már nemzetünknek válságos órája, sokszor készült már összecsapni fejünk felett az enyésztő hullám. Sokszor hitte e nemzet, hogy az itélet órája közelgett el, s ime még áll az oltár, mit őseink az igaz isten tiszteletére raktak, s ha pillanatra el is homályosult — de nem hunyt el végképen szerencse csillagunk.

Hogy a magyarság kiküzdte magát az ámitás deliriumából, azt megmutatta a közelmult választások alatt, küldvén az országházba oly tekintélyes számu — nemzeti politikát követő képviselőket, milyen ott régen volt. És hisszük, hogy a megejtendő pótválasztások után e szám még szaporodni fog; kisüt az igaz hazafiság napja, s a mameluk had lassanként elolvad, mint a tél hava a tavaszi nap verőfényén.

Debreczen város adta meg a példát reá, hogy a nemzettől elfordult politicát miképen kell büntetni, s az ujválasztáskor ismét meg fogja mutatni, hogy tud következetes lenni önmagához, tud lelkesülni ősei példáján s a zászlót, mely körül ősidők óta rendületlenül megállott; nem hagyja el hitvány önérdekért.

Kell, hogy megmutassuk a kétkedő világnak miszerint ha, a szép igéretek által elcsábittatva egyideig türtük is az alacsony hitegetőt, — de most midőn látjuk, hogy minden szava ámitás volt, hogy csak idegen érdek mellett tud és akar lelkesülni, — magunk ragadjuk meg a zászlót, melyre a haza függetlensége van felirva.

Sorakozzunk, tömörüljünk tehát, hogy a választás napja készületlenül ne találjon, tegyünk félre minden mellékes érdekeket s egyedül a haza szent szerelme vezesse lépteinket, mert igy győzelmünk bizonyos s az utókor hálája elmaradhatatlan leend.

Politikai hirek.

— **Simonyi Ernő** a képviselőválasztások után Kossuthot meglátogatta, s Kossuth is azt mondta, hogy a debreczeni mandátumot fogadja el.

— **A pártokon kivüli képviselők** értekezletet tartottak Bittó Istvánnál, hol mintegy ötvenen jelentek meg. Az értekezleten több oly erdélyi képviselő is jelen volt, ki eddig a szabadelvü párthoz tartozott.

— **A függetlenségi kör értekezletén** a képviselőházi elnökség kérdése került szőnyegre. A párt abban állapodott meg, hogy Ghiczy elnökségét veszedelmesnek itéli azon pártosságánál fogva, melyet a mult országgyülésen tanusitott. — E tekintetben tehát elfogadta az egyesült ellenzék ajánlatát, s pártunk Bittó jelöltsége körül sorakozik. — Az alelnökségre Mocsáry Lajos, a másod-alelnökségre Királyi Pál candidáltatik, s az egyesült ellenzék is ezekre fog szavazni.

Egy párhuzam.

Budapest, október 20.

Hazánk mezőgazdasági terményeinek a külföldi piaczokon Északamerika a leghatalmasabb versenytársa. Buzánknak azért nincs most jó kelete bel- és külföldön, — mert az északamerikai tömeges gabnaszállitmányok az angol, franczia, belga, német, bajor, svájczi piaczokról egymásután leszoritják a magyarországi buzát. Kiváló érdekkel bir tehát ránk nézve, minden olyan adat, mely arra enged következtetni, vajjon versenytársunkkal szemben erősebbek vagy gyengébbek leszünk-e.

Kétségtelen, hogy a nemzeti termelésre befolyással bir az is, hogy vajjon gazdagabb vagy szegényebb lesz-e egy állam, mert minél gazdagabb lesz egy állam, annál intensivebbé teheti termelését, annál nagyobb árutömegeket vethet a külföldi piaczokra. Megdöbbenve látja Anglia, s még inkább megdöbbenve látjuk mi, hogy az amerikai verseny ugyszólván évről-évre erősebb lesz. Anglia ipari, Magyarország nyers termény exportját látja kárositva Északamerika által.

És ha kérdjük, mi ennek az oka? Akkor feleletül egy egész előadást lehetne tartani arról, hogy mi előny az, ha egy állam szabad köztársaság és nem kénytelen a militarizmus roppant improduktiv költségeit hordozni.

Mig Nagy-Brittania például hadügyére s tengerészetére mintegy 25 millió font sterlinget költ évenkint, ha nem visel is háborut, s Ausztria és Magyarország mintegy 120 millió forintot: addig Északamerikában a hadügyi kiadás a közoktatási költségnél is csekélyebb. — De van is aztán eredménye az ily állami gazdálkodásnak! Csak egy pár frappans adatot emelünk ki.

Észak-Amerikának a hatvanas évek derekán 2756 millió dollár államadóssága volt, évi 150 millió dollár kamatteherrel, és ma az összes államadósság már csak 1999 millió dollárt tesz s a kamatteher leszállt 94 millió dollárra; az évenkint fizetett államadósági kamat tehát 56 millió dollárral s a tőke adósság 757 millió dollárral vagyis 1414 millió forinttal apadt. 1865-ben egy főre 8 frt 58 kr teher esett az államadósági évi kamatból, ma már csak 2 frt 94 kr esik, 5 frt 64 krral kevesebbet kell tehát adózni minden embernek.

És hogy áll Magyarország az államadóságok tekintetében? — 1867-ben a kiegyezés előtt Magyarországnak tulajdonképen nem is volt államadóssága, mindössze a mintegy 230 forintra menő földtehermentesités után kellett 146 millió frt kamat és törlesztési összeget fizetni, államadóssági kamatteherből alig esett tehát 1 frt a lakosság egy-egy fejére. A rákövetkező évben elvállaltunk az osztrák államadósságból 32·4 millió forint évi járulékot, a mi 5 százalékos kamat mellett mintegy 648 millió frtnak felel meg. Esett egy főre ezen évben 3 frt.

Ez még csak türhető lett, de azóta évről évre ujabb adóssgok contraháltattak. S ma tőkében a lebegő adósságok beleszámitásával 1268 millió frtot tesz az összes államadósságunk és kamat fejében évenként 83 millió forint fizetendő s ebből egy főre 5 frt 53 krajczár esik. — Az alatt tehát mig Északamerika 1414 millió frttal apasztá államadósságát, mi körülbelül ezer millió frt uj adósságot csináltunk, s mig ott fejenkint 5 frt 64 krt kevesbedett az államadósági teher, náluuk 4 frt 53 krral növekedett.

Ez mind menthető lehetne, ha ezen roppant adósságcsinálásnak valami practikus hasznát látná a nemzet; ha Magyarország az osztrák államadósságok elvállalásáért például visszakapta volna teljes önrendelkezési jogát, állami függetlenségét és szabadságát, mint elnyerte Eszakamerika önállóságát Angliával szemben akkor, midőn adósságainak egyik nagy részét csinálta, — vagy mint megszilárditá az állami szövetséget és biztositá az állámpolgári szabadságot, eltörülve a rabszolgaságot, midőn az államadósságok másik nagyrészét elköltő.

És menthető lenne az ötszáz millió frtnyi ujabb magyar adósságok contrahálása, ha ezekből olyan beruházások létesültek volna, melyek a befektetett tőke kamatait behozzák. De ilyesmivel nem dicsekedhetik a kormány. A kölcsön vett pénzzel történt befektetések nem állnak egyébből, mint a fővárosi szépitési munkálatokból és oly vasutépitkezésekből, melyek az üzleti költséget sem fedezik, no meg a viz által részben elmosott fiumei kikötő épitésből . . . .

Az ipar, kereskedelem érdekében szükséges nagy investitiók, az öntözési, folyamszabályozási vizépitések s több efféle elmaradt, vagy a magánosok költségére csiga léptekkel halad előre. Ime, az évek óta sürgetett köztárházakra még ma sincs pénz. Oly igazi nagy szabásu és roppant jövedelmezőségü investitióra pedig, minő például egy magyar birodalmi bank felállitása lett volna, a kormány gondolni sem mert.

És mit ér az az alkotmányosság, melyet az osztrák államadóssági járulék elvállalásáért kaptunk? A nemzetet akarata ellenére belekényszeritették a Törökország elleni hadjáratba, s a kereskedelmi politika terén az országot kizsaroló vámrendszerbe, mely egész jellegét tekintve, hasonló azon gyarmati politikához, mely miatt Észak-Amerika Anglia ellen a szabadság zászlaját kitüzte . .

Talán a nemzet törvényhozói megelégélik már ma holnap azon politikai rendszert, mely mindezen roppant adósság csinálást annak káros követelményeivel együtt eredményezte, és legalább békés alkotmányos uton egy szivvel lélekkel küzdeni fognak az ellen.

(E.)

— Miért okkupáltuk Boszniát? Nehány nap óta a magyar s külföldi sajtó egyaránt a trónbeszéddel foglalkozik, s mindenütt azon egybehangzó véleményt lehet constatálni, hogy a magyar trónbeszéd ugy bel, mint külföldön hidegen hagyott mindenkit.

A „P. N.“ egy igen figyelemre méltó czikkben elmélkedik ezen, minden három évben ismétlődő kétségkivül fontos eseményről, s annak az occupatiót érintő részéről a következőket mondja:

Miért occupáltuk mi Boszniát? Tisza szerint azért, hogy Oroszországot visszaszoritsuk. De hisz Oroszország soha nem volt Boszniában, azt Bulgáriából és a Duna torkolatától kellene visszaszoritanunk. Vagy, hogy Szerbia és Montenegró ne hóditsák meg, ezért ugymond, fejére léptünk a panszláv kigyónak. De hisz Szerbiának feje Belgrádban van, ágyuink torka előtt, s ehhez nem mertünk nyulni; Montenegró feje Cettinje, egy órányira fekszik Kattarótól, de oda nem indultunk okkupálni; a kigyó feje Moszkvában van, de mi Suvaloffal egyezkedtünk. Boszniában a kigyónak nincsen feje, csak farka, erre ha ráléptünk, mit nyertünk vele? A kigyó fulánkja megcsiphet és teste körül foghat.

Mondja Tisza, hogy a bosnyák politika szláv ellenes. Mondja ezt másnak, ne mondja nekünk. Vajjon a mohamedánok leveretése szláv ellenes-e? Vajjon Philippovicsék gazdálkodása és garázdálkodása szlávellenes? Olvassa el Tisza Kálmán a horvát feliratot, a laibachi és prágai szlávok felirati javaslatait, azokban megtalálhatja politikájának helyeslését; de vajjon azért-e, mert ezen politika szláv ellenes?

Azt mondja Tisza, hogy azért occupáltuk Boszniát, hogy Törökországot „megkönnyitsük.“ Ezen okoskodás szerint az utonálló is megkönnyiti az utas terhét, midőn fegyveres erőszakkal megfosztja tulajdonától. Hogy pedig nem kötöttünk konvenciót a portával annak természetesen ő az oka, „mert Törökország mindig kétértelmü politikát üz“; — Tisza nem kétszinü soha.

A jó szabadelvü párt, vagy annak egy része elhitte Tiszának, hogy ő szláv-ellenes. Senki nem kérdezte magától, miért hiszi el, csak hitte, mert Tiszának hinni kell. Meggyőződés helyett őt mindig a vak bizalom támogatja. Mi érdemesiti őt e bizalomra? Az-e — kérdezzük — a mi az ügyes szédelgőt, ki mindig magas kamatokat tud fizetni, s kinek halomra hordják az emberek a pénzt, noha mindenki gondolja magának, hogy ez nem tarthat sokáig, csak hogy a nyereségben mindegyik részes akar lenni s felteszi magáról, hogy nem ő lesz a megcsalatott.

Hát ki lesz a megcsalatott? Az ország.

Türhetlen állapotok

Szörénymegyében.

Szörénymegye egy idő óta az egész ország figyelmét vonja magára. A Szende-család ezen ujabb telepjének rövid alkotmányos életében már annyi visszaélés fordult elő s oly sokféleképen lett már e megye a reá tukmált tisztviselői clique garázdálkodása által békés fejlődésében akadályozva, hogy az ott történtek, kivált mióta a dalbosetzi pörben történt leleplezések is ismertek, méltán az egész országnak indignatióját keltették fel.

Hallatlan dogok azok, melyekről naponta ujabb adatok kerülnek napvilágra. Kiderült, hogy a közönségnek egyes emberek vagyonákobozták el, s arval fizették az egyes lako, sokra rótt közmunkaváltsági dijt; kiderült, hogy előljárókat zártak be, s fogva tartottakt mig azok saját vagyonukból az egész községnek tartozását ki nem fizették; kiderült, hogy egy miniszteri rendelet, melynek alapján a közmunkaváltságok behajtattak, minthogy ez a megváltást a nép beleegyezésétől tette függővé, a községekben ki sem hirdettetett, a miniszternek pedig azon jelentés tétetett, hogy a nép, melyet akarata iránt senki sem kérdezett meg, a megváltásban megnyugszik; bebizonyittatott, hogy egyes tisztviselők olyan visszaéléseket követtek el, melyek bünvádi följelentéseket vontak maguk után stb.

És mind ennek daczára mai napig sem hallatszik semmi, mi az annyira sürgös változásokról adhat hirt. A tisztviselők még mindég hivatalukban vannak, s ugy látszik, hogy a kormány is azon nézetet osztja, miszerint egy tisztviselő ha magán dolgokban akár milyen sulyos vétséget követ is el, ez az ő hivatalos állására semmi befolyással nem lehet.

Ez pedig nagy tévedés, melynek ha ideje korán eleje nem vétetik, az egész közéletet corrumpálni s a közerkölcsiséget megmételyezni fogja.

Mutatkozik a káros következménye e felfogásnak már most is s éppen Szörénymegyében, hol eddig is legbujábban hajtotta vesszedelmes virágait. Legujabban t. i. egy temesvári lapban egy közlemény jelent meg, mely a dalbosetzi ügyeket tárgyalván, azon csattanós fenyegetéssel végződik, hogy egy tudósító ellenében, ki a történeteket a személyek hibájaként tüntette fel, ezután tettleges érvelések fognak használtatni.

Tehát Szörénymegye tisztviselőinek szabad tenni akármit, de őket mérgóni nem szabad, s ha valaki ezt mégis teszi, akkor — hirlapi uton megütlegeléssel fenyegetik! Gyönyörü állapotok!

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

HIUSÁG RABJA.*)

— Beszély. —

Irta: **Péter Gábor.**

Épen 18-ik évét tölté be Flóra, midőn a nagyvárosi nevelő-intézetből hazakerült. A világ ugyan sokat suttogott holmi kalandos dolgokról, mint a hazajövetel okáról, hanem a kedves mama azt erősitette, hogy nevelése bevan fejezve.

Tudott igen szép divatos ruhát — szabni, mert megvarni is, nem illő egy uri leányhoz, hiszen akkor a szegény szabó éhen halna meg, olyat kivánni pedig nagy vétek. Tudta, hogy a „Bazár“ mennyivel olcsóbb a „Hölgydivat lap“-nál. Tudott igen szép szegletes német betüket irni s francziául igen szépen olvasott. A zongorán felséges valzereket játszott s ebben felülmulta tanitó-mesterét is. Haját gyönyörü alakzatokba tudta szedni s a „Ravissanté“-t felibe helyezte a „Pompadour“-nak. Az egész fővárosban nem volt oly fáradhatatlan táncsosnő, mint ő.

Szóval egészen nagyvárosi leány lett. Örült is ennek mamája véghetetienül s büszkén nézett végig leánya deli termetén s utánna gondolta: én is ilyen voltam valaha!

No de ne előzzük meg az eseményeket, lássuk ki volt Kurucz Tamásné asszonyom?

Apja egy vidéki város egyszerü hivatalnoka vol, ki kevés fizetéséből családjat szigoru körülmények közt tartotta fenn s bizony nem jutott a mindennapin kivül semmi mellékes fényüzésre. Ötet 28 évej korában megkérte Kurucz Tamás uram a „becsületes“ mészáros mester, ki — közbe legyen mondva — igen gazdag ember s a köznép — mert a vagyon kutforására nézve gyanakodott — adta neki pronómenül a „becsületes“ titulust.

A pénzvágyó leány kapott a gazdag vőlegényen, a ki felett pedig már negyven tavasz elviritott s e mellett a világ majdnem rutnak nevezte és hozzáment.

Két év mulva született Flóra, a ki bár természettől minden jóra és szépre fogékony volt, mindazáltal hiu és nagyravágyó anyjának befolyása alatt állott s igy nem csoda, ha lelkét korán megmételyezte a hiuság ördöge.

Édes atyja nem sokat törődött a neveléssel, neki egész világa az ökörhizlalás volt, s ha egy-egy jól végződött vásár után neki ülhetett seres poharának, felesége azt tehette oda haza a mit akart.

Flóra szép lett. Ezt már ő nagyon korán észrevette. Dongtak is körülte a kis város ifjai, kiket azonban még semmi komolyabb szándék nem vezethetett.

Végre egy napon Kuruczné asszonyom elkezdett szomorkodni. De Tamás urnak egyébre volt gondja, semhogy azt észrevegye, ez tehát nem használt semmit; akkor aztán elkezdett beteg lenni — de Tamás ur a világért sem ijedt meg, küldött vagy három doktort, maga pedig elment serezni. Kuruczné asszonyom jónak látta meggyógyulni. Akkor elkezdett sohajtozni, — Tamás ur pedig azt hivén, hogy e nagy bánat a napokban elhullott két ökröt illeti, vigasztalta, hogy hiszen az uristen majd ád a helyett másikat, az üzlet jól megy s rövid nap ki lesz köszörülve a hiány. Kuruczné asszonyom pedig titkon kivánta, hogy Tamás urat az ördög minden ökrével együtt mentől hamarább vigye el.

Egyszer aztán Tamás ur azt vette észre, hogy az ő hü életpárja szemei a sok titkos sirástól ugy ki vannak dagadva, hogy az orrán keresztül egyik a másikat meglátja. No ez már kihozta sodrából az ökrök nagy mesterét. Midőn asszonyokat látott sirni, oda volt minden bátorsága, hiszen — gondolta magában — mégis csak nem kőből van az ember szive, csak nem hagyom, hogy az az ártatlan asszonynép agyonsirja magát miattam, mert bizonyos, — hogy mostanában nagyon elhanyagoltam.

— Édes anyjokom! — szólitá aztán meg — neked nagy bánatod lehet, mindennap szomorubb vagy, szólj édes kis feleségem mi bajod?

Kuruczné asszonyom pedig majd kiugrott a bőréből örömében, hogy most már eljött az idő mire ő régen várt. Még siralmasabb képet vágott, szemeit erősebben törölte s egy óriási sohajtást koczkáztatott, melynek végébe csak ennyi volt ragasztva: „hej nagy az én bánatom!“

— Azt látom édes feleségem, de hiszen nekem, életpárodnak csak megmondod mi bánt?

— Minek mondjam, hiszen ugy sem segitesz te azon, tudom én azt, hogy hiába epedek, meg is halok én nem sokára, azután nem fáj nekem semmi! Brühühü!!!! Itt aztán neki gyujtott a sirásnak emberül, Tamás urat pedig a hideglelés környékezte, el nem tudván képzelni, hogy mire vezet ez a — bevezetés?

— De hát szólj édes feleségem mi bajod, mi kell, mi a kivánságod, megteszem bármi legyen is az?

De már erre a szóra a sirást kétfele kellett metszeni, a minthogy meg is történt.

— Ugy-é te Kurucz! te becsületes ember vagy?

Hanem Tamás urnak rögtön eszébe jutott az a végzetes pronómen s zavarában alig tudta hamorosan kimondani hogy: igen.

— A becsületes ember pedig szavát szokta tartani!

Brre már könnyebben rá mondta: igen!

— Azt montad az imént, hogy minden kivánságomat teljesited.

Ugy de Tamás ur is látván, hogy a sirás megszünt szabadabban lélegzett.

— Az az hogy — no . . . igen ha sokba nem kerül.

Haném ekkor megint rágyujtottak a sirásra és Tanás ur kénytelen volt feltétlenül megadni magát életre halálra s Kurécznéasszonyom hozzá fogott az atakhoz.

— Látod te Kurucz? nekünk az Isten csak egy leányt adott s ez is itt vész el e falusi porban, pedig mily szép, mily kedves. Azt mondja a világ mi gazdagok vagyunk — én tudom hogy ugy van — s még is, hogy fáj a lelkem ha ragondolok, hogy idővel ezt az egy lányrnkat is kénytelenek hiszünk valami gézenguz mesterembernek adni s a mit mi keresünk: holmi szemeten szedett ember feserli el. Milyen szép volna ha idővel tekintetes asszony lehetne: hiszen gazdag is szép is. csak egy hiányzik tudomány!

Tamás ur pedig most értett csak igazán keveset az az egészből, nem is késett megjegyezni, hogy hiszen Flóra igen szépen olvas és ir szeretni ennái tudomány annyi pénz mellé elégséges.

Hanem ázért kapott ki aztán igazán. Te ökörhajesár. te seres hordó! mit tudsz te ahoz mi kell egy gazdag leánynak, kinek anyja uri családból szásmazik, tudsz is te egyebet csak enni és inni, mit bánod te hogy egyetlen gyermeked müveletlenül nő fel mint a mezei virág, mit bánod te ha az én anyai szivem ezen való fájdalmában meg hasad is brühühü!!!

Oda volt Kurucz Tamás uram egészen s kész volt megigérni, hogy a tanitó urat még ma megkéri . . . . hanem ennél tovább már nem mondhatta, mert az ég egyet dördült Kurucznéasszonyom ajkáról s ily forma hangot adott: szamár!

Végre megadta magát Tamás ur s hallgatott, Kuruczné asszonyom pedig elmondta, hogy miután Flórát legalább is tekintetes asszonynak szánta, s hogy ilyen állásnak is megfelelhessen, elhatározta a fővárosba nevelőbe adni, mi évenkint belekerül ugyan pár ezer forintba, — hanem idővel bőven vissza lesz fizetve.

Tamás urnak a numérus hallatára a szeme is felakadt ijjedtében, de az ellentmondásra felnyitott szája ugy maradt, Kuruczné asszonyom tigris tekintete láttára s csak egy tehetetlen nyögést volt képes produkálni; aztán — megadta magát sorsának.

(Folyt. köv.)

*) Ez elbeszélés a „Polgártárs“ czimü lapban részben megjelent már ugyan, azonban a nevezett lap megszüntével az elbeszélés folytatása és vége is elmaradt e körülménynél fogva a „Debreczen“ tárczájában adjuk ujra az elbeszélést. — Szerk.

Bizony ideje már, hogy valahára a kormány tegyen valamit. A jelenlegi állapotok annál is inkább követelik azt, minthogy nyilt titok, miszerint a Szatmárból importált hivatalnokok ugy sem tudnak a Szende-cliquebeliekkel összeférni. Számos jelenség tanuskodik ezen rivalizáló viszálykodásról, mely titokban annál elkeseredettebben folyik, minthogy mind két pártnak léte függ a kimeneteltől Pausz főispánság után sóvárog, mig a kir. biztos alatt alispán szeretne lenni. Ezek tehát mindent elkövetnek, hogy egymást kiturják.

Az orsovai szolgabiró azonban egy alkalommal már nyilvánosan is megkisérlette az alispánt compromittálni, s ez neki meglehetősen sikerült is.

Midőn ugyanis tavaly az orvosi jegyzőválasztás volt meejtndő, Nagy szolgabiró a beérkezett folyamodványok közül csak hármat hozott a képviselőtestület elé, hogy válasszon belőle egyet.

Kérdeztetvén, hogy a többi folyamodványt miért nem mutatja be, elárulta az alispáni intimatumot, mely őt csak a három folyamodványnak előterjesztésére utasitotta. Ezzel nem csak az alispánt compromitálta, hanem egyszersmind ama mozgalomnak tört utat, melynek következtében Orsova s utána az egész megye, a jegyzőválasztást megtagadta, ugy, hogy a megyében még most sincsenek jegyzők, kik a törvényszabta minősitéssel birnak.

Igy üldözi egymást a Szende- és a szatmári párt a megyei ügyek és ennek konsequentiájában az állami érdekek kárára, anélkül, hogy a kormány szükségesnek tartaná valahára valamit tenni, mi a tökéletesen tarthatatlan viszonyokat jobbra fordithatná.

A kir. biztos pedig nem számit. Ő a szatmáriakat nem küldheti el, mert azokat ő hozta a megyébe. Szende cliquejét pedig nem meri bántani, mert fél, hogy ezáltal a miniszter kegyét veszthetné el.

Ilyen körülmények közt csak egy oldalról várható még a mentő intiativa, s ez az országgyülés. Bár akadna valaki, ki a szörénymegyei dolgokat annak szine elé hozná! Bizony hazafias tettet végezne melyért az egész országnak elismerését érdemelné meg.

Ky.

— **BUDAPESTI HIREK. Veszekedő házmester.** Sebestyén Nándor, a magyar-utcza 22. sz. alatt lakó házmester igen veszekedő természetü ember, ha megharagszik, mindent összetör és zuz. Tegnapelőtt este valaki felboszantá s ő szokás szerint oly veszett galibát csinált, hogy a házban lakók kénytelenek voltak a rendőrséghez fordulni. De a fura házmester még a rendőröknek is ellene szegült, majd szertetépte őket, mikor letartóztatták. Most a hüvösön ül. — **Öngyilkosság.** Hajka József pinczér lakásán felakasztá magát. Hullját a Rókus-kórházba vitték bonczolni. Az öngyilkosság oka ismeretlen. — **A Dunából** a lánczhid balparti oldalán egy 30 évesnek látszó ismeretlen férfi hulláját hozták ki. **Zsebtolvajlás.** Egy kisasszony tárczáját egy tolvaj a corson ellopta. A sétálók a tettest Bichler Ignácz nevü komáromi házalóban gyanitják s pár vállalkozó fiatal ember legott üldözőbe vette. El is csipték szerencsésen s átadták a rendőrségnek. — **Elveszett fiu.** E hó 18-án egy Nagy János nevü iskolás fiu sándor-utczai szállásáról eltünt s azóta nem tudni hollétét. A fiu szürke nadrágot, ugyanily szinü sapkát és fekete kabátot visel.

A helyzet.

(—s.) Reinländer vezérőrnagy jelenti, hogy folyó hó 20-án **csapatsink Kladus** erődöt megszállották, s ott több **vasúgyut**, muniziót s egy zászlót találtak.

*

A szultán megbizásából Baker pása megtekintette a csataldzsai vonalat, és jelentést tett róla a szultánnak, a ki megbizta, hogy annak megerősitésére negyvenezer embert rendeljen oda.

*

Londonból jelentik, hogy ott a hadiké születek igen serényen folynak. A csapatok nagy sietséggel küldetnek az első vonalba, s az Afganisztánba nyomulandó csapatok tartalékai is szerveztetnek. Az Afganisztán elleni háboru ma már bizonyos.

*

Bessarábia kormányzója e czárnak következő táviratot küldte:

Ma proklamáltam Román-Bessarábia egyesitését a mi területünkkel. A területet a román delegáltak hivatalosan átadták.

„A lakosság öröme határtalan.“

*

Oroszország felszólitása folytán a szerb fejedelem elrendelte az uj Bulgáriához tartozó, s még szerb csapatok által megszállva tartott helyek haladéktalan kiüritését.

— **VIDÉKI HIREK. Gyilkos biró.** Aszódról jelentik, hogy Szegesvári nevü biró egy polgárt, ki parancsának vonakodott engedelmeskedni, agyonlőtt. **Török fegyverek Szegeden.** Egy 46. ezredbeli tartalékos tiszt e napokban nehány gyönyörü fegyvert küldött Szegeden lakó szüleinek boszniai utja emlékére, melyek pazarul vannak ékitve drákövekkel. **Orgyilkosság.** Pécsi Mihály és Bózits Fülöp 23—24 éves bajai legények összeszólalkoztak egy ottani korcsmában Gyurkits Antal 25 éves egyénnel, kit a legények szóváltás után megtámadtak s agyonvertek. A gyilkosok befogattak. **Nagy-Körösen** a jövő tavaszszal régészeti ásatásokat akarnak eszközölni. **Tüz.** Uj-Pesten egy bőrgyár leégett. **Uj találmány.** Kovács Albert alvinczi lakos a kutyadüh kitörésének meggátlására egyszerü és czélhoz vezető módszert talált fel. A találmány felülvizsgáltatása most folyik.

Szinházi csarnok.

— Október 22-én adatott „**Hunyadi László**“ opera. —

Mándokiné (Gara Mária) különösen a III-ik felvonásban fuvola kisérettel előadott solójával iskolázottságát fényesen bebizonyitotta. Kocsis Irma (Szilágyi Erzsébet) pedig, a kivégzési jelenetben remekelt, Fekete (Hunyadi László), több izben megtapsoltatott a sokszor tul hálás közönség által, azonban a tapsokat, különösen a börtönjelenetbeni énekével meg is érdemelte. Szép volt a Mándokinéval énekelt duett-je is. Ruszt (V László), csinos alak volt, de a király szerepébe nem találta bele magát s énekében is sokat hibázott. — Török (Czilley) és Traversz (Gara), meglehetős jók voltak. Hanem a karokról ezuttal egyátalában nem nyilatkozhatunk elismerőleg, különösen a vár előtti jelenetben, a férfikar zürzavaros előadása határozottan rosz volt, s rontotta idegeinket, daczára annak, hogy a mindig elegans és ügyes dirigens Konti karnagy, — azt minden erejével fékezni igyekezett. Alföldy Károly szinházi tánczmester magyar-szólója ügyesen volt előadva, s nagy kár volt, hogy a zenekar időelőtti finé-je miatt visszavonulni kénytelenittetett. — Középszámu közönség.

Szerdán okt. 23.-án másodszor adatott „Nagyzás hóbortja“ vigjáték 4 felvonásban. Irta Rózen Gyula forditotta Huszár Imre.

Ringheim bankárt Szatmáry Árpád adta kitünő humorral s különösen a tükör jelenet óriási tapsokra ragadta a középszámu közönséget. Mándoky (Dr. Ander Róbert) az anyagtól irtózó s mindent estheticai szempontból biráló, majd a szerelem által megtéritett tanárt szinte igen jól alakitotta s semmi kivánni valót nem hagyott fenn.

Törökné (Teréz) szokott ügyességével alakitott, ki kell azonban emelnünk Mészáros Ilkát (Berta) ki sokkal inkább bele találta magát szerepébe mint első alkalomkor s élénk tapsokat aratott.

Rontott az előadás sikerén a gyakori s feltünően hosszas elkésés.

— **Halál világitó gáz által.** Borszasztó esemény tartja izgatottságban Bécsben a matzleindorfi utczabelieket. A 7-ik sz. alatt lakó 50 éves Zingengeiszt Károly nevü fakereskedőt és kilencz évvel fiatalabb nejét a világitó gáz megölte. A nevezettnek atyja látogatóban volt épen fiánál. Este sokáig elbeszélgettek. mire az öreg egyik szobában, fia és neje a másikban lefeküdtek. Midőn az öreg Singengeist fölkelve, el akart bucsuzni fiától és menyétől, mindkettőt halva találta ágyában. A gázvezető cső megrepedt és a szobába nyomuló gáz megfojtotta a szerencsétlen házaspárt.

UJDONSÁGOK.

* **Városi rendkivüli közgyülés** fog tartatni folyó október hó 26-án, délelőtt 9 órakor a városház kistanácstermében. Tárgyak: az esküdtszéki tagok ujból megválasztása iránti intézkedés, ipariskola költségvetése, baromvásár ügye, s a folyó évi erdővágatás.

* **A debreczeni ügyvédjelölt egylet** t. tagjait felkérem, hogy az egyleti vitaüléseken általuk tartatni szándékolt jogtani értekezések s felolvasások tárgyát, az előadási időnek lehetőleg pontos meghatározása mellett hozzám mielőbb bejelenteni sziveskedjenek. Érdekesebb jogi kérdések és feladványok megfejtés végett — ugy az egylet t. tagjai, mint az érdeklődő jogász közönség köréből szivesen fogadtatnak. — Debreczen, 1878. október 24. Szilágyi Imre m. k. egyleti titkár. Miklós-utcza 1911.

* **Jutalmat az érdemnek** ha nem adhatunk is gyakran az életben, de legalább emléket szenteljünk azon férfiu porainak, ki városunk beléletének terén nevezetes szerepet játszott. Ezt tartották szemelőtt azon nemesen érező férfiak, kik a már rég elhunyt Tornay Ferencznek sirkeresztet állittattak a helybeli kath. temetőben. A sirkő Boros Sándor sirkő raktárában, porosz márványból készült.

* **Egy eltünt lelkészről**, Torkos Károlyról, kinek eltünéről mi is megemlékeztünk, azt irta a napokban valamelyik vidéki lap, hogy holttestét a Tiszából fogták ki. Ez azonban nem igaz, mivel Torkos Károly holttestét még mindig nem találták meg. Az eltünetnek eddigelé még semmi nyoma.

* **Tépés.** A kis Szilágyi Rózácska a sebesültek részére 95 deka tépést ajándékozott; fogadja köszönetünket.

* **A „Magyar Hirlap“**, mely a hirlapirodalmat valóságos kupeczkedésnek tekinti, tegnapi számában kinyilatkoztatja, hogy előfizetőinek óhaja következtében ezután képtelen lesz, vagyis nem fog többé képeket közölni. Valjon a képek mellőzésével számüzve lesznek-é a „M. Hirlap“ czikkeiből a képtelenségek is? Erről nem értesiti ama szerkesztőség a szökőfélben levő olvasóit. Pedig hát ezt volna jó tudni!

***Azon derék vitézt**, kiről tegnap emlitettük, hogy négy golyót kapott Boszniában, nem Jakab Lajosnak, hanem Takács Lajosnak hivják. A tévedést ezennel helyreigazitjuk.

* **Szülők figyelmébe.** A lapok hirdetési rovatai tele vannak kül- és belföldi képzett gyermekkertésznőket ajánlgató hirdetésekkel, melyek ugy látszik a hirdető részére nem megvetendő jövedelmet biztositnak a nélkül, hogy a házi nevelésnek valami különös haszuára volnának. Miután tapasztalat szerint ily tudakozó intézetben rendesen képzett gyermekkertésznő magát előjegyeztetni nem szokta, azok pedig, a kik innen ajánltatnak, nem egyebek egyszerü bonneoknál, figyelmeztetjük a t. szülőket, kik 2—7 éves gyermekeik mellé kellőleg szakképzett, értelmes gyermekkertésznőt kivánnak alkalmazni, leghelyesebben cselekszenek, ha e tekintetben a „Nevelési Szakközlöny“ szerkesztőjéhez Budapest, Mária-utcza 30. sz. fordulnak, ki a budapesti két gyermekkertésznő képezdével közelebbi összeköttetésben állván, ezeknek általa nagyobbrészt személyesen is ismert növendékeiből a megkeresö-levelek vétele után a legnagyobb készséggel és minden közvetitési költség nélkül fog ajánlani.

* **Élvezetes esténk** lesz szombaton. Szinházunkban ekkor adják először „**Az ellenállhatatlan**“ czimü négyszáz aranyat nyert vigjátékot. — Magánuton értesültünk, hogy e darab szerzője Csiky Gergely is jelen fog lenni az előadáson.

* **A tönkretevés müvészete.** Topolovetzről irják, hogy az ausztriai földhitelbank képviselője egy 2720 frtra becsült, 15 holdból álló elsőrendü földrészt a hozzátartozó házzal együtt **husz forintért** árvereztetett el.

* **A „Bika“** kávéháza a napokban egész átalakuláson ment keresztül. A füsttől kormos falak ujra lőnek festve, a padlózat szintén ujra deszkáztatott, billiard és egyéb asztalok renováltattak. Egyszóval kényelem tekintetében is versenyezhet a helybeli kávéházakkal.

* **Gazemberek furfangja.** A bonyhádi vásárra pár hó előtt elment egy polgár embeökröket vásárolandó. A város előtt két nem a polgárosztályhoz tartozó egyén megszólitotta őt, s vevőszándékát megtudván tőle, azt mondták neki, hogy várjon pár órát, ők egész falka ökröt hajtatnak, mely nemsokára megérkezik. A polgáremberbeleegyezett, s mindnyájan betértek egy korcsmába, a rendelt bor elfogyasztása után azonban a polgáremberrögtön elbódult, s csak harmadnap ocsudott fel, akkor is orvosi segély folytán; felébredtekor azonban a marhák vételére szánt pénzösszeg hiányzott zsebéből. Hasonlóan járt egy postakocsis, és a melléje kiséretül adott őr. October 12-én az esti órákban indultak el, s Szegszárd és Várdomb közt az uton egy csomagot találtak, mely élelmiszert s jóféle borral megtöltött csutorát tartalmazott. Hozzáláttak a csutora tartalmához, csakhamar azonban bódultság vett erőt rajtuk, s másnap a kutató emberek a mezőn szerteszét aludva találták meg őket. A szekérpostát egy utazó ember találta meg, s behajtotta Báttaszékre. Ha ez nem történik, az ismeretlen gazemberek valószinüleg csakhamar megjelentek volna rabolni.

* **Drága szoba** létezik az osztrák-magyar bank budapesti főintézetében. Ez a pénztárszoba, melyben körülbelől negyven millió forint lesz elhelyezve. Falai vasból vanak, ajtaja ablai, szintén vasból készitvék. A „szoba“ csak tizenkétezer forintba került.

* **Néptelen vidék.** Dubicától érkezett magánlevél szerint a 72-ik tartalék-ezred, mely expedicióra készült Boszniába, hogy a kozarácai hegyek közt levő helységeket lefegyverezze, teljes egy hétig masirozott anélkül, hogy egy helységet vagy egy embert láthatottt volna. A térkép szerint az ezrednek egész sor helységet kellett volna találni, de a törökök azokat már három év előtt leégették s elpusztitották. Ott hol egy-egy községnak kellett volna mutatkoznia, csak a temetők maradványait találták. Gyümölcsös kertre annál többre akadtak. A fákon a legpompásabb gyümölcsök halmazából másutt drága pénzt szereztek volna, de itt nem volt gazdájuk. A gyümölcs amint lehull a fáról ott el is rothad, jövőre ujra terem és ujra e sorsra jut.

* **Lapunk** mai számához mellékelve veszik olvasóink a „Franklin-társulat“ könyvkiadványainak névjegyzékét. — Ajánljuk figyelembe. —

* **Hatalmas köszáli keselyüt** fogott f. hó 8-ikán Makón az aradi-utczán Juhász nevü makói földmives. A hatalmas szárnyas hihetőleg végkimerülésben oly közel repült a földhöz, hogy emberünk kézzel megragadhatta szárnyát s bár az csőrével mindkét kezét kivágta, elevenen, sértetlen állapotban vitte be a gymnásiumba, — hol az igazgató ur átvette a becses adományt, mely ma az állattani gyüjtemény fődiszét képezi. A keselyü nagyságáról fogalmat adhat, hogy kiterjesztett szárnyai egyik hegye a másiktól 2,83 méter távolságra van.

x **Gusmann Róbert** kisujutczai vendéglőjében holnap, mint minden pénteken este halászlé lesz vacsorára, hol egyszersmind valódi ráez ürmös kapható. Vacsora alkalmával Boka Samu zenetársulata fog müködni.

x **Thea-estély.** A „Hungária“ kávéházban ma este 8 órakor ifju Boka Samu kitünő zenekarának közreműködése mellett thea estély tartatik.

LEGUJABB.

— **Boszniában** levő csapataink egészségi állapota borzasztó. A 33. hadosztálynak ezerhatszáz betege van.

— **Pétervár. oct. 23. Az afghán emir és a persa sah között Oroszország közbenjárásával az angol-afghán háboru esetére véd- és daczszövetség köttetett.**

— **Fenyegető helyzet.** A porta és Oroszország közt napról-napra feszültebbé lesz a viszony. A Balkán déli részeiben nagy csapatmozgalmak történnek. Ott már 80.000 muszka van összpontositva.

— **Suvaloff gróf** visszalép a diplomatiai élettől. Ezen körülményt sokan rosz előjelnek veszik az angol-orosz viszonyok alakulására.

— **Konstantinápoly**, okt. 23. A Macedoniában kitört mozgalmak igen komoly jellegüek; 2000 főnyi, jól felfegyverzett bolgár banda 13-án megtámadta Krasznát, a harcz 19-én még folyt. — Dzsuma és Samakoff bulgáriai kerületekben szintén minden perczben a fölkelés kitörése várható. — Raslikot megtámadással fenyegetik a bolgárok. Minden jel jól előkészitett ujabb bolgár fölkelésre utal.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

I. Bérlet 16. szám.

Pénteken, október 25-én adatik:

ERNANI.

Opera 4 felv.

Kezdete 7 órakor.

Szombaton, oct. 26-án, fényes kivilágitással itt először:

Az ellenállhatatlan

Vigjáték 3 felvonásban.

A szerkesztő nyilt postája.

A „**Bihar**“ szerkesztőségének N.-Várad H. J. nem lakik Debreczenben, s igy a levelet csak bejövetele alkalmával kézbesithetjük.

Felelős szerkesztő: **Péter Gábor.**

Hirdetés.

Egy 8 ló erejü gőzmozdony hozzátartozó cséplőgéppel eladó, értekezhetni Gaszner Károly füszerkereskedésében, Debreczenben czeglédutcza.

(379.)

Haszonbérbe

kiadó, pallagi puszta elején, 20½ nyilas tanyaföld, épületekkel. Értekezhetni **Márton Lajos** tulajdonossal péterfiautcza 917 sz. a.

(380.)

Védjegyzett — Ajánljuk — védve

Elsinger M. J. és fiai

Bécs, Neubau, Zollergasse 2

császk. kir. hadügyministerium, 8 felsége haditengerésze és számos jótékony intézet szat. szállitói

császk. királyi szabadalmazott gyárának legjobb és legajánlatraméltóbb

eső köpönyeit, kocsitakaró ponyváit, ágybetéteit, sátorkelméit.

KRAICZ GYULA

előbb **Ormós Ferenc**

norimbergi és diszmüáru főkészlete

Debreczenben, a főpiaczon, Scheer Bernát ur házában

a „BIKA“ szállodával szemben.

(Főraktár Bécsben, Szent István tér 3-dik szám alatt.)

Ajánlja dusan berendezett raktárát.

Vadászati és védő czikkek: Percusion, Lefaucheux, Lancaster és Flobert fegyverek, töltények, tölténytáskák és övek, revolverek, pisztolyok, hozzávaló töltények és táskák.

Lovaglásra: angol disznóbőr nyergek, kantárok, izzasztók, zabolák, kengyelvasak, sarkantyuk, lovagló vesszők, botok és ostorok, valódi angol nyeregszappan.

Utazáshoz: bőr, vászon és fa ládák, táskák, toiletthez berendezett cassettek és táskák, Plaid szijak, gummi köpenyegek.

Háztartáshoz: asztalkések, fa, csont, szaru, alpacca és alpacca ezüst nyéllel, britaniaércz, pakfong, alpacca és alpacca ezüst kanalak, kávé-olaj és vajtartók, czukorvágók és szelenczék, theafőzők, kannák, gépek, főző gépek, kávéörlők, gyorsforralók, husvágó és kolbászcsináló gépek, fa, pléh, britania érez- és alpacca-tálczák, asztali gyertyatartók, réz, vas, bronz, britania, érez, pakfong, alpacca és alpacca ezüstből, R. Ditmár-féle asztali és függő petroleum lámpák, madárkaliczkák, virágasztalok, sodaviz-gépek.

Toilletthez: fésük, fog, köröm, haj és ruhakefék, szappanok, fogpép és porok, valódi kölniviz és illatszerek.

Báli legyezők, ékszerek, virágcsokor-tartók, legyező zsinórok.

Különbféle diszáruk vas, bronz, fa, porczellán, maché és bőrből.

Optikai czikkek: orrcsiptetők, szemüvegek, Lorgnettek, táv és szinházi látcsövek, barométrum, hőmérők, szesz, czukor, bor, sör, eczetmérők, vizmértékek.

Legujabb divatu férfi és gyermek kalapok kaphatók esőernyők, sétabotok, tajték pipák, szivar szipkák, zsebkések, pénz és szivartárczák, dohányvágó gépek. — Gyermek játékok.

Szodaviz gépek 8½ forinttól 20 forinttig.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

DEBRECZENBEN.

AJÁNLJAK A HELYBELI ÉS VIDÉKI NAGYTEKINTETŰ KÖZÖNSÉGNEK:

A jelen őszi és téli időnyre bel és külföldi női

ruhaszövetek, chewiott és flanelleket

dus választékban.

Fekete és szines **selyem kelmeket.** Nagy raktárunkat

kiházasitási készletekből.

A legkitünőbb minőségü RUMBURGI és más mindenfaju vásznakat és

ASZTALNEMŰEKET.

Saját gyártmányu férfi, női és kész fehérneműeket.

Dus választéku

szőnyeg gyári raktárunkat,

mely áll különböző ágyelé való és pamlag, valamint minden minőségü futószőnyekekből. — Selyem, satin, cachemir, karton

PAPLANOK és MATRÁCZOKAT.

Ezeken kivül teljes választékban kaphatók:

monolin és csipke függönyök.

BUTOR-SZÖVETEK.

Ágy- és asztalteritő készletek.

Hareszt-, gyapju- és beszövött kendők.

Fehér sinoros-, pique-, ugy szines velezek és mindennemü rövidáruk.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Egész minta összeállitások kivánatra bérmentve küldetnek.

Kiadó tulajdonos: **Vértessi Lajos.**

Debrecen, 1878. nyomatott Tiszai Dániel örökösei könyvnyomdájában.